

Obecné pokyny k prodloužení nápravné lhůty ve výjimečných nepříznivých situacích

1. Úvod

- 1.1. Podle čl. 138 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES (dále jen směrnice Solventnost II)¹ mohou orgány dohledu v určitých situacích prodloužit nápravnou lhůtu pro zajištění opětovného dodržování solventnostního kapitálového požadavku (dále jen SCR) v souladu s čl. 138 odst. 3 a čl. 218 odst. 4 směrnice Solventnost II, a to maximálně o 7 let. Tato pravomoc platí v případě výjimečných nepříznivých situací, které mají dopad na pojišťovny a zajišťovny se značným podílem na trhu nebo u dotčených druhů pojištění, pokud podniky neplní příslušné solventnostní kapitálové požadavky. Je udělena orgánům dohledu, kterým má umožnit zmírnit nepatřičný potenciální procyklický dopad na finanční systém nebo nepříznivé účinky na finanční trhy, zejména pak na pojistný trh, které by nakonec poškodily zájmy pojistníků a oprávněných osob.
- 1.2. Kvůli zajištění spravedlivé hospodářské soutěže v situacích, kdy je prodloužení nápravné lhůty možné, je nanejvýš důležité, aby orgány dohledu vypracovaly konvergentní postupy při rozhodování o tom, komu nápravnou lhůtu prodloužit, a o případné délce prodloužení nápravné lhůty. Podle článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 (dále jen nařízení o EIOPA)² Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) tudíž vydává tyto obecné pokyny.
- 1.3. Tyto obecné pokyny jsou určeny orgánům dohledu s cílem zajistit, aby orgány dohledu přistupovaly konzistentně k prodloužení nápravné lhůty ve výjimečných nepříznivých situacích. Tyto obecné pokyny rovněž řeší související problémy, které vyžadují konvergentní postupy dohledu nebo zvýšenou harmonizaci. Jedná se o odnětí/zrušení prodloužení nápravné lhůty, další prodloužení již uděleného prodloužení nápravné lhůty a oznamování odnětí prodloužení nápravné lhůty.
- 1.4. Vyhlásí-li orgán EIOPA výjimečnou nepříznivou situaci podle čl. 138 odst. 4 směrnice Solventnost II, neznamená to automaticky, že pojišťovna nebo zajišťovna (dále jen „podniky“) z členského státu, na který se toto vyhlášení vztahuje, je potenciálně oprávněna dosáhnout prodloužení nápravné lhůty.
- 1.5. Ze tří výjimečných nepříznivých situací uvedených v čl. 138 odst. 4 druhém pododstavci směrnice Solventnost II pouze pokles na finančních trzích, který je neočekávaný, náhlý a prudký bude mít patrně větší negativní dopad na většinu podniků, neboť vytváří nepříznivé podnikatelské prostředí. Předpokládá se, že prostředí s trvale nízkými úrokovými sazbami ovlivní zejména pojišťovny nabízející životní pojištění, činnost zajišťoven v oblasti životního pojištění a některé oblasti podnikání pojišťoven nabízejících neživotní pojištění.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48).

Katastrofická událost s velkým dopadem může výrazně ovlivnit pouze některé podniky, neboť se většinou dotkne pouze určitých oblastí podnikání.

- 1.6. Mezi třemi výše uvedenými výjimečnými nepříznivými situacemi existují důležité rozdíly, pokud jde o schopnost podniku ochránit se před takovými situacemi, zabránit porušení solventnostních kapitálových požadavků podniků nebo odstranit toto porušení v požadovaném časovém rámci. K těmto rozdílům musí orgán dohledu přihlédnout, když rozhoduje o tom, zda podnik má nárok na prodloužení nápravné lhůty, a o délce případného prodloužení nápravné lhůty.
- 1.7. Pravomoc prodloužit nápravnou lhůtu je propůjčena pouze k zajištění určité pružnosti, pokud jde o opatření dohledu v případech, kdy se výrazná část pojistného trhu potýká s velkými problémy, které by mohly mít závažné následky pro trh jako celek. K těmto následkům by mohlo dojít, kdyby všichni dotčení účastníci byli nuceni přijmout podobná opatření ve stejném omezeném časovém rámci, což by mělo procyklický dopad na finanční systém, nebo v situacích, kdy důležité subjekty pojistného trhu mají finanční problémy s nepříznivými účinky na trh.
- 1.8. Při rozhodování o délce prodloužení nápravné lhůty se předpokládá, že orgány dohledu zohlední výjimečnou povahu prodloužení nápravné lhůty a obecné pravidlo podle čl. 138 odst. 3 směrnice Solventnost II, které stanoví, že podniky musí zajistit přijetí nezbytných opatření, aby zajistily dodržování kapitálových požadavků v omezeném časovém rámci v rozsahu 6 až 9 měsíců.
- 1.9. Když je výjimečnou nepříznivou situací neočekávaný, náhlý a prudký pokles na finančních trzích nebo prostředí s trvale nízkými úrokovými sazbami, rozhodnutí o délce prodloužení nápravné lhůty bude od orgánů dohledu vyžadovat, aby předpokládaly možný vývoj finančních trhů. Ukáže-li se časem, že tyto předpoklady byly výrazně příliš optimistické nebo pesimistické, orgány dohledu musí být schopné svoje rozhodnutí opravit tak, že dále prodlouží poskytnuté prodloužení nápravné lhůty, pokud nedošlo k předpokládanému zlepšení výjimečné nepříznivé situace, nebo zruší prodloužení, pokud překážky bránící rychlejšímu zotavení již nadále neexistují.
- 1.10. Obecné pokyny 1 až 11 se vztahují na jednotlivé podniky a obdobně na skupiny, tj. vztahují-li se tyto obecné pokyny na skupiny, pak pojem „podnik“ se vykládá jako „skupina“ a pojem „orgán dohledu“ se vykládá jako „orgán dohledu nad skupinou“.
- 1.11. Pro účely těchto obecných pokynů byly vypracovány tyto definice:
 - a) „prodloužením nápravné lhůty“ se rozumí prodloužená lhůta pro nápravu nedodržování solventnostního kapitálového požadavku nad rámec původní lhůty stanovené v čl. 138 odst. 3 směrnice Solventnost II;
 - b) „odnětím prodloužení“ se rozumí situace, kdy orgán dohledu odvolává prodloužení nápravné lhůty, protože dotyčný podnik neprokázal dostatečný pokrok při nápravě porušení solventnostního kapitálového požadavku podle čl. 138 odst. 4 pátého pododstavce směrnice Solventnost II;

c) „zrušením prodloužení“ se rozumí situace, kdy orgán dohledu odvolává prodloužení nápravné lhůty kvůli podstatné změně situace, která byla základem pro prodloužení nápravné lhůty.

1.12. Nejsou-li v těchto obecných pokynech definovány jinak, pojmy mají význam definovaný v právních aktech uvedených v úvodu.

1.13. Obecné pokyny se použijí od 1. ledna 2016.

Obecný pokyn 1 – Obecné faktory při udělování prodloužení nápravné lhůty

1.14. Při udělování prodloužení nápravné lhůty a rozhodování o délce prodloužení by měl orgán dohledu usilovat o to, aby předcházel nepřiměřeným negativním dopadům na finanční trh obecně a zejména na pojišťný trh. Měl by zajistit odpovídající vyváženost makrobezpečnostních faktorů a potřeby zabránit přílišnému ohrožení ochrany pojištěných osob dotčeného podniku.

Obecný pokyn 2 – Žádné prodloužení nápravné lhůty bez ustanovení o možném zkrácení nebo zrušení prodloužení

1.15. Orgán dohledu by měl přijímat veškerá rozhodnutí o prodloužení nápravné lhůty pouze pod podmínkou, že prodlouženou nápravnou lhůtu může podle potřeby zrušit nebo zkrátit, pokud se související okolnosti změny tak, že za těchto nových okolností by orgán dohledu prodloužení neposkytl nebo by poskytl kratší prodloužení.

1.16. Pokud orgán EIOPA vyhlásí, že výjimečná nepříznivá situace již nadále neexistuje, orgán dohledu by měl co nejrychleji přezkoumat veškerá poskytnutá prodloužení nápravné lhůty.

Obecný pokyn 3 – Rozhodnutí o délce prodloužení nápravné lhůty

1.17. Orgán dohledu by měl raději dle potřeby dále prodlužovat poskytnuté prodloužení nápravné lhůty, než hned na začátku poskytovat velmi dlouhé prodloužení nápravné lhůty.

Obecný pokyn 4 – Žádost o informace a ozdravný plán

1.18. Orgán dohledu by si měl od podniku vyžádat, poskytl veškeré relevantní informace, které mohou orgánu dohledu pomoci při posuzování faktorů a kritérií uvedených v čl. 288 písm. c) až h) a v článku 289 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35³.

1.19. Pokud jde o prodloužení nápravné lhůty, ozdravný plán podle čl. 142 odst. 1 směrnice Solventnost II by měl navíc obsahovat:

a) zdůvodnění prodloužení a navrhovanou délku prodloužené nápravné lhůty potřebné k vyřešení výjimečné nepříznivé situace;

³ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2015/35 ze dne 10. října 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 12, 17.01.2015, s. 1)

- b) pokrok, kterého bude dosaženo každé tři měsíce v důsledku navrhovaných opatření a jejich předpokládaný vliv na solventnost.

Obecný pokyn 5 – Prodloužení nápravné lhůty kvůli neočekávanému, náhlému a prudkému poklesu finančních trhů

- 1.20. Vyhlásí-li orgán EIOPA, že došlo k neočekávanému, náhlému a prudkému poklesu finančních trhů, rozhodujícím faktorem, na základě kterého se orgán dohledu rozhodne o prodloužení nápravné lhůty a délce tohoto prodloužení, by měly být potenciální procyklické dopady.

Obecný pokyn 6 – Prodloužení nápravné lhůty kvůli prostředí s trvale nízkými úrokovými sazbami

- 1.21. Vyhlásí-li orgán EIOPA, že existuje prostředí s trvale nízkými úrokovými sazbami, rozhodujícím faktorem, na základě kterého se orgán dohledu rozhodne o prodloužení nápravné lhůty a délce tohoto prodloužení, by měla být opatření přijatá podnikem s cílem omezit zhoršování jeho solventnosti.

Obecný pokyn 7 – Prodloužení nápravné lhůty kvůli katastrofické události s velkým dopadem

- 1.22. Vyhlásí-li orgán EIOPA, že došlo ke katastrofické události s velkým dopadem, rozhodujícím faktorem pro orgán dohledu by měl být rozsah, v jakém daný podnik čelí pojistným nárokům výrazně vyšším, než by bylo možné očekávat za normálních okolností.

Obecný pokyn 8 – Uplatnění dalšího prodloužení nápravné lhůty při podstatné změně původních předpokladů

- 1.23. Orgán dohledu by měl zvažovat žádost o další prodloužení pouze v situacích, kdy se související okolnosti původního prodloužení nápravné lhůty změnily natolik, že za těchto nových okolností by orgán dohledu mohl poskytnout delší prodloužení nápravné lhůty, a žádost je podpořena upraveným realistickým ozdravným plánem.
- 1.24. Orgán dohledu by měl podniku umožnit požádat o další prodloužení nápravné lhůty, pokud výsledná celková nápravná lhůta nepřekročí maximální lhůtu podle čl. 138 odst. 4 směrnice Solventnost II.

Obecný pokyn 9 – Posouzení významného pokroku

- 1.25. Při posuzování, zda podnik dosáhl významného pokroku směrem ke splnění solventnostního kapitálového požadavku podle čl. 138 odst. 4 pátého pododstavce směrnice Solventnost II, by orgán dohledu měl rozhodnout, zda podnik pravděpodobně stále ještě může svůj ozdravný plán splnit. Orgán dohledu by měl zvážit alespoň to, zda podnik:
- a) bez dostatečného zdůvodnění nerealizoval opatření, která se zavázal realizovat; nebo

- b) nedosáhl významného pokroku u některého z cílů, kterého měl dosáhnout každé tři měsíce v důsledku navrhovaných opatření, které byly součástí ozdravného plánu.

Obecný pokyn 10 – Odnětí nebo zrušení prodloužení nápravné lhůty

- 1.26. Dojde-li orgán dohledu k názoru, že prodloužení nápravné lhůty by mělo být odňato nebo zrušeno, měl by dát dotyčnému podniku příležitost se v odpovídajícím časovém rámci vyjádřit k navrhovanému odnětí nebo zrušení.

Obecný pokyn 11 – Zveřejňování informací o odnětí nebo zrušení prodloužení nápravné lhůty

- 1.27. Odejme-li nebo zruší-li orgán dohledu prodloužení nápravné lhůty, měl by zajistit, aby podnik neprodleně splnil požadavek podle čl. 54 odst. 1 směrnice Solventnost II, na základě kterého zveřejní tuto informaci a důvody pro odnětí nebo zrušení v aktuální verzi zprávy o solventnosti a finanční situaci.

Dodržování předpisů a pravidla výkaznictví

- 1.28. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané podle článku 16 nařízení o zřízení orgánu EIOPA. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení o zřízení orgánu EIOPA příslušné orgány a finanční instituce vynaloží veškeré úsilí, aby se těmito obecnými pokyny a doporučeními řídily.
- 1.29. Příslušné orgány, které se těmito obecnými pokyny řídí nebo se jimi hodlají řídit, by je měly vhodným způsobem začlenit do svého rámce regulace či dohledu.
- 1.30. Do dvou měsíců od vydání pokynů v národním jazyce příslušné orgány sdělí orgánu EIOPA, zda se pokyny řídí nebo hodlají řídit, jakož i odůvodnění v případě, že se pokyny řídit nebudou.
- 1.31. Pokud příslušné orgány v řádné lhůtě uvedenou informaci neposkytnou, bude se mít za to, že nedodržují povinnost podávat zprávy, a tato skutečnost bude zveřejněna.

Závěrečné ustanovení o přezkoumání

- 1.32. Tyto obecné pokyny přezkoumává orgán EIOPA.